

SVEIKATOS SPECIALISTŲ KVALIFIKACIJOS KĖLIMO PROGRAMA 2009–2013 M.

Igyvendindamas 2009–2013 metų „Sveikatos specialistų, prisidedančių prie sergamumo ir mirtingumo nuo pagrindinių neinfekcinių ligų mažinimo, kvalifikacijos kėlimo“ programą, patvirtintą LR sveikatos apsaugos ministro 2008 m. balandžio 25 d. įsakymu Nr. V-334, Valstybinis psichikos sveikatos centras 2009 m. gegužės 22 d. sėkmingai pasirašė trišalę projekto finansavimo ir administravimo sutartį su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija bei Paramos fondu Europos socialinio fondo agentūra ir vykdo projektą „Sveikatos specialistų kvalifikacijos kėlimo programa“ (projekto kodas Nr. VP1-1.1-SADM-10-V-01-005). 2009 m. birželio 30 d. pasirašyta jungtinės veiklos sutartis su projekto partneriu VŠĮ Vilniaus universiteto Vaikų ligoninės filialu Vaiko raidos centru. Projektas „Sveikatos specialistų kvalifikacijos kėlimo programa“ tęsis iki 2013 m. lapkričio mėnesio. Visos projekto veiklos finansuojamos iš Europos socialinio fondo agentūros lėšų, todėl sveikatos specialistams mokymai yra nemokami.

Projekto tikslinė grupė – sveikatos priežiūros specialistai: psichiatrai, vaikų ir paauglių psichiatrai, psichologai, slaugytojai, psichikos sveikatos priežiūros srities socialiniai darbuotojai, vaikų ligų gydytojai, šeimos gydytojai, specialistų komandos, dirbančios vaikų raidos sutrikimų ankstyvosios reabilitacijos sistemoje bei kiti stacionarinėje sveikatos priežiūros srities specialistai. Projekto tikslas – didinti psichikos sveikatos priežiūros srities specialistų profesinę kvalifikaciją bei plėsti kitų sričių sveikatos priežiūros specialistų profesines žinias dirbant su psichikos sveikatos problemų turinčiais pacientais. Mokymuose įgytos žinios padės tinkamai diagnozuoti, atpažinti ir laiku kvalifikuotai suteikti pagalbą psichikos sveikatos sutrikimų turintiems asmenims, efektyviai dirbti komanda, teikti pagalbą ne tik pačiam ligoniui, bet ir visai šeimai, bendradarbiauti kartu su kitų sričių specialistais, pasidalinti patirtimi su užsienio kolegomis.

Projektu siekiama didinti sveikatos įstaigų darbuotojų užimtumą, mažinti socialinę atskirtį, mažinti regionų išsivystymo lygio skirtumus ir nepalankias sąlygas turinčių Lietuvos rajonų darbuotojų žinių ir gebėjimų trūkumą, taip mažinant sergamumą ir mirtingumą. Projekto dalyviai mokymų metu įgytą kompetenciją taikys praktikoje, o įgytas žinias galės

taikyti savo darbe bei perteikti žinias naujiems darbuotojams. Sveikatos priežiūros specialistai galės keistis teorine ir praktine informacija su kitomis įstaigomis bei užsienio kolegomis. Paslaugos bus teikiamos dar efektyviau bei kokybiškiau, bus užtikrintas veiklos rezultatų tęstinumas ir išlaikomas reikiamas darbuotojų skaičius. Projekto veikla orientuojama į darbuotojų kompetencijos kėlimą bei šalies rinkos pokyčius.

Projekte „Sveikatos specialistų kvalifikacijos kėlimo programa“ yra numatyta 11 veiklos krypčių. Valstybinis psichikos sveikatos centras siūlo tobulintis pagal 7 mokymų programas. Sprendimų siekiamojo konsultavimo kursai – įvairaus išsilavinimo sveikatos priežiūros specialistams pritaikytas konsultavimo būdas, tinkamas įvairioms problemoms spręsti: elgesiui keisti, simptomams malšinti, gydymo motyvacijai stiprinti, konfliktinėms situacijoms spręsti, darbui su artimaisiais ir šeimos nariais. Tai struktūruotu pokalbiu grindžiamas konsultavimas, kuriuo siekiama remiantis asmens turimais įgūdžiais, jo stipriosiomis savybėmis rasti tinkamiausią sveikatą stiprinantį sprendimą. Šį praktišką metodą gali taikyti ne tik gydytojai, bet ir slaugos bei socialinio darbo specialistai. Sprendimo siekiantis konsultavimas į psichikos sutrikimo keliamas problemas žvelgia ne siauru biologiniu sutrikimų priežasčių požiūriu, bet nagrinėja ir su-

stiprina teigiamą sveikatą palaikomojo elgesio ir aplinkybių įvairovę. Komandinio darbo kursai skirti supažindinti dalyviams su šiuolaikiniu požiūriu į psichikos ir elgesio sutrikimų gydymą naudojant multiprofesinę komandą bei atvejo vadybos principus. Čia siekiama, kad gydymui būtų taikomi įvairūs: medikamentinio, psichoterapinio bei socialinio darbo metodai bei kiekvieno specialisto įnašas įsilietų į bendrą terapinio povei-

Atkelta iš 12 psl.

čio sistemą. Mokoma atvejo vadybos principų pritaikymo, vaidmenų pasiskirstymo ir problemų sprendimo multiprofesinėje komandoje. Specializuotos anglų kalbos žinios prisidės prie psichikos sveikatos priežiūros srities specialistų bendradarbiavimo su užsienio kolegomis bei padės keliant profesinę kvalifikaciją tarptautiniu lygmeniu. Kompiuterinio raštingumo įgūdžiai padės paspartinti elektroninių technologijų diegimą psichikos sveikatos priežiūros įstaigose. Kognityvinės elgesio terapijos kursai skirti supažindinti dalyviams su kompleksiniu nerimo ir depresijos gydymu naudojant kognityvinę elgesio terapiją, išmokyti pagrindinių kognityvinės elgesio psichoterapijos technikų, taikomų gydant ligonius, sergančius depresija. Psichikos sveikatos priežiūros bendrojoje medicinoje kursai skirti supažindinti dalyvius su šiuolaikiniu požiūriu į psichikos ir elgesio sutrikimus ir psichiatrines situacijas, pasitaikančias bendrojoje medicinos praktikoje. Kiti kursų tikslai – išmokyti specialistus atlikti pirminę diagnostiką, skirti gydymą; skatinti bendradarbiauti su psichikos sveikatos priežiūros specialistais kompleksiška gydant pacientus su psichikos ir elgesio sutrikimais.

Kartu su pagrindiniu partneriu – Vilniaus universiteto Vaikų ligoninės filialo Vaiko raidos centru – 2010 metais buvo pradėtos vykdyti keturios mokymo programos. Mokymo programa „Vaikų, veikiamų raidos ir psichikos sutrikimų rizikos veiksnių, atranka ir ankstyvoji sutrikimų diagnostika“ skirta pirminę sveikatos priežiūrą vykdančioms specialistams: šeimos gydytojams, vaikų ligų gydytojams ir slaugytojams. Mokymus vedė Tarptautinės partnerystės medicinos mokymo organizacijos (Partnerships in International Medical Education, PRIME) lektoriai Sue Thomas, Andrew Wilsonas, Cassandra McClintoch (Jungtinė Karalystė) ir Vaiko raidos centro specialistai. Mokymo programos „Vaikų, paauglių ir jaunuolių psichikos ir elgesio sutrikimų diagnostika ir gydymas“ pirmojo ciklo „Hiperkineziniai sutrikimai“ mokymus vedė profesorius Per-Anders Rydelius iš Švedijos. Ankstyvosios reabilitacijos specialistų komandoms skirtus 2 dalių mokymo kursus „Vaikų raidos sutrikimų ankstyvosios diagnostikos ir ankstyvosios reabilitacijos metodai ir komandinis darbas“ vedė VUVL Vaiko raidos centro specialistai. Mokymo programą „Šeimų psichologinis konsultavimas

ir šeimos terapijos pagrindai“, skirtą psichologams, gydytojams vaikų ir paauglių psichiatrams, vaikų ligų gydytojams, šeimos gydytojams vedė Šeimos santykių instituto lektorės psichoterapeutės Roma Šerkšnienė, Vaiva Bingelienė, šeimos konsultantas Larsas R. Lundas iš Norvegijos.

Iš viso projekto mokymuose dalyvavo 673 specialistai. Ypač daug dėmesio Valstybinis psichikos sveikatos centras skiria psichikos sveikatos priežiūros specialistų dalyvavimui tarptautinėse mokslinėse-praktinėse konferencijose. Šios projekto veiklos tikslinė grupė yra: vaikų ir paauglių psichiatrai, gydytojai psichiatrai, psichologai, socialiniai darbuotojai, psichikos sveikatos slaugytojai, dirbantys Lietuvos nacionalinei sveikatos sistemai priklausančiose sveikatos priežiūros įstaigose. „Pagal šią priemonę Sveikatos priežiūros įstaiga, suderinusi tarptautinę konferenciją ir dalyvio kandidatūrą su projekto vykdytoju, siunčia darbuotoją į komandiruotę, apmokėdama išlaidas (registracijos mokesčius, kelionės ir apgyvendinimo išlaidas). Grįžus darbuotojui, visi reikiami dokumentai surenkami ir pateikiami projekto vykdytojui. Mes pristatome dokumentus Europos socialinio fondo agentūrai, kuri pripažinusi išlaidas tinkamomis, jas kompensuoja sveikatos priežiūros įstaigai,“ – pasakojo Valstybinio psichikos sveikatos centro vadovė O. Davidonienė. Ji pabrėžė, kad mokymai turi vykti tik Europos Sąjungos šalyse arba ES ekonominei erdvei priklausančiose šalyse, universitetuose ar universitetų klinikose, ligoninėse, medicinos centruose, mokymo ir sveikatos priežiūros įstaigose. Dalyvavimo renginiuose išlaidos yra tinkamos, jeigu projekto dalyvių gautas dokumentas (pažymėjimas, sertifikatas ir pan.) tos užsienio valstybės kompetentingos institucijos yra užskaitomas kaip profesinės kvalifikacijos tęstinis profesinis mokymas. „Kviečiame dar pasinaudoti galimybe ir dalyvauti tarptautiniuose mokymuose, kad mūsų psichikos sveikatos specialistai galėtų užtikrinti efektyviausią pagalbą Lietuvos žmonėms. Dėl mokymų galima teirautis el. paštu info@vpssc.lt arba telefonu 249 9976 Vilniuje, ieškoti informacijos mūsų interneto svetainėje www.vpssc.lt,“ – skatino Valstybinio psichikos sveikatos centro vadovė O. Davidonienė.

„Gydytojų žinių“ informacija

ĮDOMU

KAIP STIPRINTI SENYVŲ ŽMONIŲ KAULUS?

Vitamino K turtingas maistas gali būti naudingas senyvų moterų ir vyrų kaulams, rodo Ispanijoje atliktas tyrimas. Duomenys apie 200 senyvų žmonių sveikatą parodė, kad gaunant daug vitamino K, padidėja kaulų mineralinis tankis, o ultragarso tyrimų duomenys būna geresni. Tyrimo ataskaitą paskelbė žurnalas „Bone“, praneša www.nutraingredients.com. „Šis tyrimas pirmą kartą parodė tiesioginį su maistu gaunamo vitamino K ir ultragarsu gaunamų kaulikaulio duomenų ryšį, ir tai rodo, kad vitaminas K turi tiesioginį poveikį kaulų kokybei, taip pat ir kaulų mineraliniam tankiui,“ – teigia mokslininkai iš Reuso universiteto. Tyrimo rezultatai papildė anksčiau gautus duomenis apie vitamino K naudą žmogaus sveikatai.

Yra dvi pagrindinės vitamino K rūšys – filochinonai (vitaminas K1) ir menachinonai (vitaminas K2). Ispanų tyrimas nesiekė nustatyti skirtingų K rūšių poveikio, o vertino bendrąjį vitamino K suvartojimą su maistu. Vidutinis tiriamųjų amžius buvo 67 metai, per dvejus stebėsenos metus jie pildė išsamų klausimyną. Suskaičiuota, kad vyrai per dieną suvartodavo

334 mikrogramus, o moterys – 300 mikrogramų vitamino K. Mokslininkai nustatė, kad jei vitamino K buvo suvartojama 100 mikrogramų daugiau, kaulų mineralinis tankis kaskart buvo didesnis 0,008 g/m². Didesnis vitamino K vartojimas siejamas su apskritai tvirtesniais kaulais ir galimybe apsisaugoti nuo osteoporozės. Mokslininkai vitamino K vaidmenį paaiškina tuo, kad jis suaktyvina kraujyje esantį proteiną osteokalciną, kuris labai svarbus, kad kaulų audiniai įsisavintų kalcį. Vitamino K1 turi žaliosios lapinės daržovės: salotos, brokoliai ir špinatai, taip pat pomidorai, žalieji žirnėliai, šermukšnio vaisiai, žemuogės. K1 įprastiniame vakarietiškame maiste sudaro maždaug 90 proc. žmogaus gaunamo vitamino K, o vitaminas K2 – 10 proc. Vitaminą K2 gamina žmogaus žarnyne esančios bakterijos. Jo yra ir gyvulinės kilmės produktuose, daugiausia – kepenyse bei fermentuotame sūryje, praneša Savigydos pramonės asociacija.

Parengta pagal SPA informaciją